

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADÁR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Szövetkezés a magyar ellen.

A rövid idő múlva összeülő képviselőház őszi munkájának igen nevezetes része lesz a *választási törvény átalakítása*, amely egész más szint fog adni a magyar közéletnek. Éppen arról van szó, hogy ez a közélet azontul is *magyar* maradjon s ne sikerülhessen a bukkott darabontok és bécsi szövetségeseiknek, továbbá a nemzetiségiek és nemzetközies pokoli terve, akik nem óhajtanának kisebb dolgot, mint azt, hogy az új választási törvény segítségével a magyart, hazánknak ezer esztendő óta vezérnemzetét és urát, legyűrjék s magok kerítsék hatalmukba az országot.

Jól is festene a magyar czimer Szent István koronája helyett oláh süveggel, nagy karimás tót kalappal letakarva; csak hogy az új törvény tervezetében — amelyet most készít gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter — gondoskodni fognak arról, hogy a választói jog lehetőleg kiterjesztessék, de úgy, hogy abban a magyarság fensőbb-sége csak úgy kidomboruljon, mint a hogy kidomborult ezer esztendő óta.

Hogy a nemzet gombaként szaporodó ellenségei ellen annál nagyobb erővel léphessen fel, különösen pedig hogy az új választójog a magyar állameszmének ne gyöngítését, hanem megerősödését segítse elő, számos kitünő magyar államférfi azt a tervet vetette föl, hogy a magyarok egyetlen nagy, hatalmas

csatasorban vonuljanak föl a nagy harcba. A koalícióban képviselt pártok döntsék le a közöttük fennálló korlátokat és tömörüljenek egyetlenegy, nagy párttá. Vagy is a *koalícióból* — ami csupán ideig-óráig, bizonyos célra való egyesülést jelent — legyen *fuzió*, ami már tökéletes és állandó egyesülést, egybeforradást jelent. Ennek azonban sok akadályja van, mert a 48-asok és 67-esek közt sok az elvi ellentét, ezeket pedig össze kell egyeztetni, nehogy a Tisza Kálmán 1875-iki elvfeladó fuziója következzék be.

Nem ismerjük még a belügyminiszter törvénytervezetének alapelveit, de még a részleteket sem; — de az ellenfelek már hetek óta becsmélik és ócsárolják; — nem tudunk bizonyosat arról sem, hogy lesz-e fuzió, vagy nem lesz, hanem a magyarság ellenségei sokkal

gyorsabb tempóban mozognak, mint a kényelmes magyarok. Ők már is szövetkeztek a magyarság ellen s megcsinálták a *fuzió* ellen *az ellen koalíciót*, éppen a választási jognak az ő szájok ize szerint való átalakítására.

Elrémítő gonoszszággal és alatomossággal folytatják aknamunkájukat.

Szászvároson a *román* nemzeti-ségi képviselők tartottak népgyűlést s kihirdették, hogy »a nép *nevében*« kell a kormány javaslatát ellen küzdeni s e célból kell »*közös működést*« indítani mindazokkal, akik az igazi általános választójogot akarják.« A románok után a *tótok* szólaltak meg, még pedig ugyan cifra módon. *Hodzsza Milán* nemzetiségi képviselő által szerkesztett hivatalos lapjukban kijelentették, hogy a magyarok fuziója pusztai *hunczutság*. A magyarok in-

Erzsébet királyné muzeum Budán.

Mai számunkhoz „Páduai Szent Antal Lapja“ van mellékelve.

gyenélők, haspókók, herék és pióczák. A nemzetiségek, a magyar paraszpárt és a nemzetközi munkások egyesüljenek ellenök; egy szóval meg kell csinálni a nép ellen-koaliczióját a magyar uri hunczutok fuziója ellen. A románok és tótok felhívására a nemzetközies hivatalos közlönye is megadja a kedvező választ, kijelentve, hogy ez a szövetezés tökéletesen megfelel a politikai szükségleteknek; mozduljon meg mindenki; készítsük végre elő a részletes kivitel és megvalósítás módjait.

Annyit sejteneek csupán ellenségeink, hogy a választójog új alakjában sem lehet megölő betűje, sőt inkább erősítője lesz a magyar nemzetnek és ez már elég ok arra, hogy a nemzetiségiek és nemzetközies egyesüljenek. A hátuk mögött van Bécs, a sugólyukból Krisztoffy suttogása hallatszik el. Mi pedig, magyarok, a nagy veszedelem pillanatában nem hogy elfelednők, ami elválaszt és azt keresnők csupán, ami egyesít, hanem a helyett egymást marjuk, gyűlöljük és rágalmazzuk; legjelesebbjeink meggyanusítását eltűrjük; a felekezetek és osztályok harczát zuditjuk fel, amidőn egyesült erővel kellene ellenségeinkre támadnunk.

Az új választójog élethalál kérdése a magyarnak; rajtunk mulik, hogy ne veszítsünk el még egy Mohácsot és megint csak a saját közönyünk, nembánomságunk és viszálykodásaink miatt!

Holtak, sebesültek . . .

Budapest, szeptember 3.

Daliás időkben, lezajlott hősi szadzadokban a fegyverek ereje foglalt, tartott fenn és gyarapított hazát, a fegyverek uralma döntött peres ügyekben, irtózatossá öldöklés, harcz vívott ki társadalmi rendet és békét, egy szóval minden célra, minden törekvésre holtakon és sebesülteken át vezetett az ut minden időben, mindenütt.

A mikor pihentek az ijak, kardok és fegyverek, a mikor a zajos csatákat a béke napjai váltották föl

hosszabb-rövidebb időközökre, akkor megnépesült a lég rémes, nagy fekete árnyakkal, a járványok, betegségek és ragályok emberpusztító, gyilkos szelleme megsuhogtatta kardját a népek fölött s százával, ezrirel hulltak a földre városokban, falvakban és utakon a holtak és sebesültek . . .

A régi, tisztán polgári emberifelfogás szerint az öldöklő háboruk és a gyilkos járványok egyaránt szükséges jelenségek voltak a világra nézve. Ez a felfogás azt tanította, hogy az emberiség tulszaporodása valami rettenetes nyomorúságot vonna maga után, a melyben az emberek egymást falnák föl: ezt a tulszaporodást kell meggátolnia a gondviselésnek háboruk és nyavalyák: holtak és sebesültek árán . . . Ennek a felfogásnak hirdetői a bölcsek, végrehajtói a hadvezérek és királyok voltak — az emberek között — a régi időkben.

Ma teljesen átalakult világ sűrűforog körülöttünk. Ma az örök béke kilátásai kecsegtetnek s a béke jelében fejlődik, halad az emberiség, rohan az élet előre, mint valami gyors kocszi, a melynek lázasan forgó kerekei: az ipar, kereskedelem, közgazdaság és közlekedés . . . Nos és e szerint az emberiség tul fog szaporodni és az emberek egymást fogják fölfalni! . . . Óh, nem!

Ti régiek, ti porladozó bölcsek és tanítók! Mily balga tévedésben éltetek, a mikor azt hittétek, hogy az emberek irtására háboruk és gyilkos dögvészek kellenek! Tévedtetek, mert ime ma, az életfentartó munka és a nyugalmas béke korszakában, épen úgy, mint a háboru és a pestes napjaiban, lépten-nyomon hullnak, halmozódnak utunkban a holtak és a sebesültek.

Sőt azt látjuk, hogy a mai társadalom haladó kerekei még kegyetlenebb módon gázolják az embereket, mert sokkal több végzettszerűséget rejtenek magukban, mint a háboruk és járványok.

A munka, a hivatás áldozatai között talán nem lep meg bennünket annak a végzete, a ki a végtelen és féktelen tengeren hajót kormányoz;

a ki a vasutat hajtja; a ki az om-latag föld gyomrában kutat; a ki a robbantó szereket gyártja; a ki szörnyű, áldozatra éhes gépek kerekei között él; a ki a ragályosokat ápolja; nem lep meg, mondom, ezeknek a sorsa, mert ezek az emberek minden perczen el lehetnek készülve a katasztrófára, ezek az emberek minden reggel azzal a hártározott elszántsággal lépnek munkába, a melylyel a héroszi korszak harczos katonája csatába indult . . . De megdöbbsent azoknak a végzete, a kiket talán legédesebb gondolataik, rózsás reményeik közepette, orvul lep meg a borzasztó halál. Mint a mikor valaki a derült égboltozatban gyönyörködik s akkor sujt le reá a titokzatos villám . . .

A főváros lakosságát az elmúlt héten két ilyen rettenetes katasztrófiariasztotta meg. Budán egy épülő ház összeomolván, hét szegény munkásembert temetett romok alá; egész életükre nyomorékká lettek, a kik közülök életben maradnak; egyikök azonban már belehalt súlyos sebeibe.

A másik eset, a mely pénteken a főváros fénypontján, a Kossuth Lajos-utczában történt, sokkal megrázóbb tragédia. Öt halott és két haldokló fekszik előttünk, a kiknek a tragikum tisztán abban a tényben kereshető, hogy egy embernek nehéz volt huszonöt liter benzint fölvinni a lépcsőn. Semmi más, ez volt az oka a rettenetes katasztrófának.

Pénteki napon történt a katasztrófa, a Kossuth Lajos-utca tizenharmadik számú házában és az áldozatok száma hét: ha babonások volnánk, azt hinnők, hogy csakis a sötét végzet uja mutatkozik még ebben is . . .

Ebben a szerencsétlen házban, a hátolsó lépcsőn Greis Péter háziszolga egy huszonöt literes, telt benzintartót cipelt fölfelé a hátán. A félemeleten azonban elejtette a tartót, az lezuhant a földszintre és a benzin kiömlött. Már sötétedett. A szerencsétlen háziszolga nyilván nem volt épelméjű, mert lement és gyufát gyújtott, a mitől természetesen a benzin felrobbant. A robbanás rettenetes pusztítást vitt véghez a házban. Maga Greis Péter szénné égett.

ki az om-
tat; a ki a
ja; a ki
épek kere-
gályosokat
mondom,
ek az em-
l lehetnek
ezek az
zzal a ha-
nek mun-
zi korszak
indult...
a végzete,
gondola-
közepette,
sztó halál.
rült égbol-
akkor sujt
...
az elmúlt
katasztrófa
gy épülő
gény mun-
alá; egész
ek, a kik
; egyikök
s sebeibe.
énteken a
uth Lajos-
negrázóbb
haldokló
k a tragi-
yben ke-
nek nehéz
t fölvenni
z volt az
ának.
katasztrófa,
enharma-
áldozatok
volnánk,
sötét vég-
ben is...
házban, a
éter házi-
res, telt
a hátán.
ejtette a
ntre és a
edett. A
lván nem
és gyu-
etesesen a
más rette-
a ház-
né égett.

Kivüle még hat áldozata van a katasztrófának, a kiket a Rókus-kórházba szállítottak. Ezek közül *kettő még azon az éjjelen meghalt, kettő azóta...*

Az áldozatok névszerint ezek:

1. *Greis* Péter háziszolga, a ki a robbanás színhelyén szénén égett.

2. *Gál* Istvánné, született Reitner Hilda házmesterné. Sulyos, életveszedelmes égett sebek vannak egész testén. Éjjel tizenkét órakerült meg.

3. *Balkó* Jánosné, született Szabó Mária mosónő. Sulyos, életveszedelmes égett sebeket szenvedett arcán, kezén és mellén.

4. *Káldi* Gyula napszámos. Bal lábát amputálták, egész teste összeégett. 29-én halt meg a kórházban.

5. *Groszmann* Béla munkás. Égett sebek vannak egész testén. Agyrázkódást is szenvedett.

6. *Sínka* Károly műlakatos. Egész teste összeégett, Agyrázkódást is szenvedett. Éjfélután meghalt.

7. *Dinga* Lajos napszámos. Meghalt a kórházban.

Borzalmas azt még elgondolni is, hogy a szegény mosónő, a ki a mosókonyhában minden balesettől mentve érzi magát, a ki fáradozva is talán épen azon örvend, hogy *biztonságban* keresheti meg gyermekeinek kenyérét, — hirtelen leesik, összeég és meghal, mert egy embernek hátára más oktalan emberek huszonöt liter benzint terheltek rakták. Vagy az a lakatos, a ki fűtőrésszé ment műhelyébe, örült az életnek s örült, hogy nem kell életveszélyes helyeken dolgoznia: nem gondolt semmi rosszra, nem is sejtett semmit, felrobbant, meghalt...

Ime, így szedi az élet áldozatait ma is, így gázolnak agyon gyanútlan szerencsétleneket, mit sem sejtő áldozatokat a béke és munka jegyében haladó társadalom zakatoló, forgó kerekai. Legázolnak, épen úgy, mint régen a csaták és ragályok...

Tehát nem volt igazatok, ti régi bölcsek. Nem volt igazatok; megczáfolja tanaitokat a mai kor rideg valósága és semmivé silányítja fel-fogásokat a mai élet országútján napról-napra elénk táruló véres látvány...

Nincs szükség, hogy az emberiség sorai ritkuljanak, háborukra és járványokra. A mai békés, munkás élet kerekai a nélkül is halommal vetik ki a haladás útjának szélére a nyomorultakat, haldoklókat, halommal a holtakat, sebesülteket... És nem ejt senkit sem csodálkozásba, hogy ezek az áldozatok mindig és mindenütt, mind szegény, küzdő, dolgozó munkás emberek.

Hogyan lehetünk gazdagokká?

Ez a kérdés gyötri ma az emberiséget. Felelek is rá, de előbb egy történetkét mondom el.

Egy híres német keresztény szocialista író könyvében olvastam egy öreg emberről, a ki 75 éves korában, a szegények házában halt meg. Sohasem volt iszákos és dorbézoló ember, de naponként még is 60 fillért adott ki italra. Ha most kiszámítjuk, hogy 18—20 éves korától mennyit adott ki italra, — kamatos kamattal egy rettenetes összeget kapunk. Többet, mint 5.,000 (ötvenezer) koronát. Ebből is láthatjuk, hogy a meggazdagodás titka nem más, mint az okos takarékos-ság, a mely az embert Isten előtt kedvessé és megelégedetté teszi. — Most már felelek a kérdésre is.

1). A szentírás több helyen figyelmeztet bennünket az okos takarékos-ságra. Az Ó-szövetségben, Sirák könyvében arra int bennünket, hogy a bőség, a gazdagság napjaiban emlékezzünk meg a szegénységről, a nyomor napjairól is.

Maga az Üdvözítő is figyelmeztet rá. A mikor a pusztában 5 kenyérrel és 2 hallal ötezer embert tart jól, azt parancsolja tanítványainak, hogy szedjék össze a hulladékokat, a morzsákat. Ugyan mi-nek? Mindjárt hozzá is teszi, — »hogy el ne pocsékolódjanak.« — Meg kell becsülnünk tehát a legkisebb használható dolgot is, ez az első lépés a meggazdagodáshoz.

2). Ha az Üdvözítő nem is hangsúlyozta volna az okos takarékos-

ságot, a józan észnek is be kellett volna látnia hasznos voltát.

Egy mértékletességi és takarékegylet tagjairól olvastam a következő s szinte hihetetlennek látszó meggazdagodási módokat:

Egy fiatal munkás hetenként 3 koronát füstölt és mulatott el. 13 évig tagja volt az egyesületnek s ezen idő alatt a dohány és italpénzt félre téve kerek 3000 koronát gyűjtött.

Egy fiatal, nős munkás ember egész héten át nem ivott ugyan, de vasárnap néhány üveg sört fogyasztott el. Ez is tagja lett a mértékletességi egyesületnek s a vasárnap-i sörök árából, 12 év alatt 1000 koronát takarított meg.

Számtalan ilyen szép és lelkesítő példát olvastam, a melyekben nem is nagy önmegtágadással igen szép összegeket raktak félre.

3). Sokan fel is teszik magukban, hogy öreg napjaikra, családjuk számára gyűjteni fognak. Gyűjtenek is és nagyon örvendenek az első 10, 20 koronának. Várják míg 50—100 koronára szaporodik, hogy majd akkor valamelyik takarékpénztárban elhelyezik. Ez nem okos gazdálkodás, mert csak alkalom kell hozzá s az ilyen ember könnyen hozzá nyúl a készpénzhez és kezdeti a gyűjtést előlrol. A megtakarított pénznek legjobb helye van ott, a hol nem csak megőrzik, de gyümölcsöztetik is. Ha a kedves olvasók közül valakinek kedve támad az ilyen könnyű és okos meggazdagodási módra, mindjárt tegye félre az első koronát, — majd az vonzani fogja a többit is.

Szémán István.

POLITIKAI VILÁG.

A fuzió.

Nagy alakulást készítenek elő a politika szinpadának kulisszái mögött a közélet vezérei. Egyesíteni óhajtának az összes koalíciós pártokat — egyetlen nagy, erős kor-

mánypárttá. A ki három esztendővel ezelőtt azt merete volna mondani, hogy ilyesmi lehetséges, annak bizonyára hidegvizet rendeltek volna az orvosok a fejére. És a ki ilyesmit elhitt volna, azt, mint futó bolondot megköttözték volna. S íme, ma megvalósulni készül a merész eszme: hatvanhetesek és negyvennyolczasok egyesülnek egy nagy, erős, hazafias magyar kormánypárttá. Csakhogy a magyar népek ez a fuzió csak akkor lesz kedves és hasznos, ha abban az új pártban a negyvennyolczas eszmék, a többség akarata és döntései fognak vezetni... Ellenkező esetben bizony akár létre se jöjjön ez a fuzió, mert az ország független érzelmű népében nagy ellenzékkel fog találkozni.

Fuzió-nóta.

... Csak itt terem nagy hirtelen
A fuzi-fuzió...
S ha létrejön, negyven-völgyön
Zug éljen, dárídó.
Szegény magyart nem bántja majd
A német, a zsidó.
Mindennek a nyakára hág
A fuzi-fuzió!

Ez földre ránt sok pártviszályt.
Gyűlöletet, zavart
S a béke édes álmain
Ringatja a magyart...
Csináljátok csak jó urak!
A politika szép! —
De mit ér ha napról-napra
Csak nyomorog a nép?!

Kár.

Mi lesz a választási joggal.

Hadik János gróf, belügyi államtitkár érdekes nyilatkozatot tett a választói jog reformjára vonatkozólag. Az államtitkár úgy mondja, hogy az erről szóló törvényjavaslat már készen van és hogy azt a kormány még az őszszel, talán szeptemberben a Ház elé terjeszti. Addig azonban nem hozzák nyilvánosságra, a míg a kormány azt az összes pártokkal meg nem ismerette.

Horvátországból.

A horvát kormány elérkezettnek látja az időt, hogy letörje a horvát-szerb ellenzéki kalicziót, azért határozottan tervbe vette a horvát országgyűlés feloszlását és az új választások kiírását. Előbb azonban egy horvát nemzeti tanácsot óhajtának összehívni. A tanács az összes horvát tartományokból gyűlésre hívja össze a legelőkelőbb férfiakat. E gyűlés feladata lesz, hogy olyan tervet dolgozzon ki,

amelynek alapján a horvátok óhajai megvalósíthatók. Együttal közép-ponti bizottságot kell választania, mely megállapítaná azt az egységes tervet, mely szerint a horvátoknak Budapesten és Bécsben kell eljárniok. A horvátoknak szövetségeseiket kell keresniök Magyarországon és Ausztriában. A közép-ponti bizottság vezetné a harcot az egész vonalon. — Ebből a nagy készülődésből kilátszik a lóláb. Nem akar ez egyéb lenni, mint horvátok szervezkedése Magyarország ellen, bécsi támogatással s esetleg egy kis jó magyar pénzzel. Ennyi az egész horvát politika.

A bihari komédia.

Azt mondják, hogy Biharmegyében rendkívül erős a nemzeti kormány ellenzéke. A ki ismeri a viszonyokat, az tudja, hogy a bihari ellenzék ebben a megyében csupán néhány éhes és politikailag ostoba dzsentrí-család képviseli. Maga a jó bihari magyar nép szintizta, józan negyvennyolczas. Bizonyítja ezt az a legutóbbi szervezkedő népgyűlés is, a melyet Biharpüspökiben tartott meg Farkasházy Zsigmond képviselő. Ez a jó ur megválasztatta magát kurucz függetlenségi programmal, mikor pedig bent ült már a törvényhozásban, akkor kimutatta a foga fehérjét és felcsapott ellenzéknek Tudnivaló, hogy ő is zsidó... Tehát népgyűlést tartott Püspökiben, a mely szó szerint így folyt le:

Vasárnap délután összeverődött Püspöki piacán kétszáz ember, a kik kíváncsiak voltak, hogy vajjon hol is az az ellenzék, az ő fajmagyar kerületükben.

Németi István elnök megnyitotta a népgyűlést, s indítványozta, hallgassák meg Farkasházyt.

— Halljuk! kiáltják a roppant napsütésben izzadó magyarok.

Egy öreg atyafi, Gyenge Lajos uram azonban kíváncsi kérdéssel vág a képviselő beszéde elé:

— Hát mi az a balpárt? Mit tisztelünk benne? Azt se tudjuk, csizma-e vagy topán...

Jóizü nevetés támadt. A bácsit csitítva vették körül az élesdiek, a kik eljöttek a követjük kedvéért.

Farkasházy pedig megkezdte a beszédét.

— Elhoztam — ugymond a függetlenségi és 48-as balpárt üdvözlétét a hűségükért, melylyel a negyvennyolczas eszméket istápoiták és megőrizték.

Erre hatalmas riadal tört ki:

— Éljen Kossuth Ferencz.

A képviselő azonban tovább komédiázott és azt hitte, hogy a »48-as balpárt« szóval el tudja ámítani a népet. Panaszkodott, hogy a balpárt üldözésnek van kitéve, mert Kossuth Ferencz és az igazi függetlenségi párt az ő ellenségük.

A beszéd végén megalakították a balpártot s elénekelték a Kossuth-nótát és fölkapaszkodtak a szekerekre:

— No — mondta a balpárt elnöke — most már aztán a követválasztásig bikit hagyjanak a szegény embernek az urak.

Aztán odafordult a hiveihez:

— Emberek! Ijjen Kossuth Ferencz!...

Ezt érte el az ellenzék ezen a nevezetes bihari népgyűlésen.

A győri mandátum.

A győri függetlenségi párt Hlatky-Schlichter Lajos építésznek ajánlotta föl a képviselőjelöltséget, míg a párt egyrésze ezzel szemben Sankovich Bertalan révfulusi plébánost jelölte. Kossuth Ferencz most kijelentette, hogy az országos párt ragaszkodik Hlatky-Schlichter jelöltségéhez, a kinek már fölkerése is a középpont helyeslésevel történt. A győri választásra a nemzetközi szociálisták is készülődnek, de mozgolódásuk semmi komoly figyelemben sem részesíthető.

Szerb pimaszkodás Boszniában.

A magyarfaló szerb kormány tudtával néhány hónap óta a legvadabb izgatás folyik Boszniában és Hercegovinában a magyar-osztrák monarchia ellen. Ennek az izgatásnak egyik legvakmerőbb megnyilatkozása egy brosura, mely most jelent meg Belgrádban. A brosura első sorban uralkodókat támadja, a ki cserben hagyta a szlávokat, bár figyelmeztette őt Jellasics, hogy álljon a szlávok mellé; ezért az őszinteségért, ugymond a brosura, Jellasicsnak életével kellett fizetnie: egy ebéd után rosszul lett és hirtelen meghalt. A mióta a kiegyezés sikerült, (a mit a brosura elég otrombán azzal magyaráz, hogy az osztrák kancellárnak a magyarok tizenhét millió forint sápot fizettek érte) az uralkodó a magyaroknak, „e vad ázsiai csordának” teljesen kiszolgáltatta a szláv nemzetiségeket. A művelt Európa a legnagyobb könnyelműséggel Ferencz József kezébe adott két szerb tartományt, Boszniát és Hercegovinát; de most, mikor a monarchia már a csőd szélén áll, a mikor már olyan, mint „egy vén

banyán,
mely cs
jét”, itt
nemzet
sokat s
Az e
nagy a
torsága
a kik
volnánk

Fehér, l
Nászi r
Könnyes
Sápadt
Éjjel-na
Csak at
Szép me
— Ninc

Nászru
Pedig n
Őt illet
Most ez
Szeretet
Szeretet
Szeretet
Óh, tan

... Va
S elhag
Visz, v
Az, ki
Mily n
Selymés
S még
Csak e

Gyűlölt
A lelké
A mi t
A más
— De,
Borus
Nem s
Legyen

Szeret
S ő m
Fájdal
Míg e
S ez a
Sohase
Hogy
Egy s

Utm

Egy
szu é
tást a
janak
gukat

ovább ko-
hogy a
el tudja
dott, hogy
an kitéve,
az igazi
ellenségük.
alakították
k a Kos-
kódta a a

alpárt al-
n a követ-
nak a sze-

veihöz:
ssuth Fe-

k ezen a
lésen.

um.

árt Hlatky-
nek aján-
sége, míg
szemben
alusi plé-
Ferencz
az orszá-
ty-Schlich-
k már föl-
nyelésé-
lasztásra a
is készü-
nk semmi
n részesít-

dás

rmány tud-
legvadabb
és Hercze-
ztrák mo-
izgatásnak
nyilatkozása
jelent meg
első sorban
i cserben-
figyelmez-
jon a szlá-
intéséért,
icsnak éle-
ebéd után
meghalt. A
t, (a mit a
zal magya-
czellárnak
llió forint
uralkodó a
sziai csor-
áltatta a
A művelt
önnymü-
zébe adott
oszniát és
mikor a
élén áll, a
„egy vén

bányának több hónapos hullája, mely csak rontja a szlávok levegőjét", itt az idő, hogy az egész szerb nemzet védelmére keljen Bosznia sokat szenvedett népének.

Az ember csak elámul, hogy ily nagy a magyarok ellenségének bátorsága és vakmerősége! Épen azoké, akik nem élének, ha mi nem volnánk.

TÁRCZA.

A varró leány.

Irta: Károlyi Gyula.

Fehér, leples selyem ruhát,
Nájszi ruhát varr egy bús leányka,
Könnyes szemü árva leány,
Sápadt arcának nincsen virága.
Éjjel-nappal, szünet nélkül
Csak attól fárad, lankad a karja:
Szép menyasszony nászruháját
— Nincs tőle nyugta! — csak varrja, varrja.

Nászruháját varrja **másnak** ...
Pedig nem oly rég... Ki hitte volna?...
Őt illetné ez a ruha...
Most ez a selyem ő rá simúna...
Szeretett a bús leányka,
Szeretett szívvel, hévvel, reménynyel,
Szeretett és megcsalódott...
Óh, tanu erre sok gonosz éjjel!

... Viszi — mondta, esküvőre...
S elhagyta őt a hűtlen, a csalfa!
Visz, visz egy mást esküvőre!
Azt, kinek most a nászruháat varrja.
Mily nehezen kezdett hozzá!
Selymét eldobta... Nem, nem akarja...
S mégis... A más boldogságát
Csak elővette, csak varrja, varrja.

Gyűlölt, átkos fehér lepel
A lelkét rontja, tépi, zavarja...
A mi bánat fér egy szivbe:
A más selymébe miud belevarrja.
— De, hogy halad napról-napra:
Borus arczáról tűnnek a foltok...
Nem sir többé már a lányka...
Legyen, legyen csak a csalfa boldog!

Szerető szív nem gyűlölhet!
S ő még szereti, bár nem akarja...
Fájdalma is könnyebb addig,
Míg ezt a ruhát készíti, varrja.
S ez a ruha lesz a legszebb!
Sohasem fog az látszani rajta,
Hogy egy boldog élet álmát
Egy szegény lányka mind belevarrta.

Utmutató fiatal férjeknek.

Egy londoni családi folyóirat hosszú és alapos cikkben ad utmutatást a fiatal férjeknek, hogyan bánjanak hitvesükkel, hogy azt és magukat boldoggá tenni képesek le-

gyenek. A sok bölcs tanács közül ide iktatunk néhányat a figyelemreméltóbbak közül:

Vigyázz a nő naiv és egyszerű gondolatvilágára; légy épp oly kiméletes, figyelmes, mint voltál vőlegény korodban és tetszeni is iparkodjál feleségednek.

Gondold meg, hogy az az új élet, melybe vitted a fiatal asszonyt, neki sok új gondot okoz, légy hát kiméletes hozzá. Az új asszony a ház-

tartásban olyan, mint az új inas a műhelyben. Ne tessék hát vele szemben olyan igényeket táplálni, mintha már öreg legény volna.

Mondd meg a feleségednek mindennap, hogy szereted. Akármennyire tudja ő azt, mégis szívesen hallja. Ne véld, hogy ez természetes és magától értetődő. A szeretet gyulékony, de mulékony is.

Rendezd be háztartásodat a jövőre való tekintettel is. Azaz a kezdet oly

mértékkel legyen, melylyel aztán folytatható is. Ez legkivált az anyagiakra vonatkozik. De egyebekre is.

Minthogy legtöbb családi viszálynak a szegénység az okozója, ne ringasd feleségedet ábrándokba a tehetőséged és módod fölött. A háztartásra való pénzt add elő szívesen és panaszt ne függeszsz hozzá. Annyira sohse alázd meg nődet, hogy a pénzt ruhára és egyébre könyörgéssel, vagy hizelgéssel kelljen kierőszakolnia.

Légy nődhez figyelmes aprólékos dolgokban is. Egy elismerő szó, vagy egy rózsaszál sokszor az egész napját megaranyozhatja.

Bánatot és örömet egyformán közzölj feleségeddel. Ha bajba jutsz, azt is közöld vele, sokszor fogod tapasztalni, hogy helyes tanácsa fején találja a szöveget.

Ne vedd zokon az asszony könnyeit. Illik a nő lényéhez a sirás, akárcsak férfiéhez a munka. Azt se vedd zokon, ha néha nevet, mikor te aggódol vagy szomorkodol, inkább örvendj, hogy egyszerre van házatokban boru és derü.

A mit kifogásolsz feleségeddel, azt mondd meg neki csak otthon és úgy, hogy más ne hallja. Még szülők előtt se illesd szemrehányással. Hidd el, rég feledésbe ment köztetek az ilyes kisebb-nagyobb csetepaté, mikor az öregek még mindig rágódnak a kellemetlen emléken.

Hiteds el feleségeddel, hogy egész szíved az övé. Joga van reá, de azért mondd ezt neki, hogy így igaz. Ennél értékesebb ajándékot nem adhatsz feleségednek, de még a király se!

Ne boszantsd a nődet, ha nem akarod, hogy alkalomadtán viszont ő boszantson. Apró tüszurásokat osztani a házi tűzhelyen, ez sokszor barbárabb eljárás, mint gyilkolni.

Légy nőddel jó pajtás. Értsd meg a tréfáit. De ne feledd, hogy ő a gyengébbik nemhez tartozik, tehát támogatásodra szorul.

Legfőképp azonban arra ügyelj, hogy azt a jó véleményt, mely megfogant az asszony lelkében menyasszony korában felöled, ápold és fejleszd. Ez megér minden fárasztó törekvést. A kinek becsületes, erköl-

csős, jó feleséget ajándékozott a Gondviselés és a kit ez a jó asszony megbecsül, az bátran úgy veheti, hogy őt megbecsüli az egész világ.

Az aventini vak nő. (9)

XI.

Négy év leforgása alatt készen állott az új Róma, széles, egyenes utcáival, melyeknek csarnokivei mindkét oldalról védelmet nyújtottak eső és nap ellen. A házak szolid építési módja minden időkre lehetetlenné tenni látszott egy újabb tűzkatasztrófa kitörését. A régi építkezések törmeléseit és használhatatlan köveit gabonaszállító hajók vitték el a városból a Tiber torkolata mellé, az ottani mocsaras talaj feltöltésére. Az új városrészekben egyik palota a másik mellé sorakozott s ezek pompa és gazdagság dolgában vetekedtek az állami épületekkel és templomokkal. Az építési költségeket nagyobbrészt az állam födőzte.

Elmondható, hogy a tűz által született város — vér által épült föl újra. És minthogy az elitelt zsidók és keresztények elkobzott birtokainak árából, valamint a tartományok adófizetéseiből nem került ki az óriási építkezési költség, ennél fogva újabb milliók előteremtése vált szükségessé.

Igy tehát megkezdődött a gazdag rómaiak kivégzése. Nagyérdemű államférfiak, dicsőséges hadvezérek s a legősibb, legtiszteltebb családok sarjai könyörtelenül halálra ítéltettek. A véruralom az akkor alig harmincz éves Nero alatt napról-napra nyomasztóbb és elviselhetetlenebb lett. Mi lesz Rómából és a birodalomból, ha ez a szörnyeteg még évtizedekig szabadon dühönghet?

Plantillánál a tulnagy öröm után bekövetkezett az előrelátható visszavonulás. Orvosi tanácsra gyermekeivel együtt Antiumba költözött, hol a tentágerparti csendes magánosság jótékony hatást gyakorolt felzaklatott idegeire. Hosszabb itt tartózkodásra azért még sem számított, mert sürgős kötelességek vártak rá Rómában. Mikor aventini palotáját ott viziontláta, megeredtek könnyei:

egyetlen kő sem maradt meg ősei házából. És ekkor élénken felujult emlékezetében az a kép, a midőn Pál az égő palotában megjelent és őt távozásra bírta. Az új épület már majdnem teljesen elkészült és Plantilla megnyugodva látta, hogy az építész az ő összes rendelkezéseit, a melyeket vakságában tett, teljesítette. A földi gondok mellett lelki kötelességeiről sem feledkezett meg. Szívében már keresztény volt, de miután elméjében is azzá kívánt lenni, papot kért Linus püspöktől, hogy gyermekeivel együtt a hitigazságokat megismerhesse s ekként a szent keresztiségre elkészüljön.

Plantilla megvakulása az általános szerencsétlenség idején figyelmen kívül maradt, ámde annál nagyobb közfelfűtést keltett csodálatos gyógyulása. Sorban megjelentek nála a gratuláló ismerősök, a kik a ritka esemény közelebbi részleteire voltak kíváncsiak. A kérdezősködőkkel szemben, kik tulnyomóan pogányok voltak, Plantilla bölcs tartózkodást tanusított. A hol azonban jó talajt sejtett, ott őszintén elmondott mindent. Az élénken ecsetelt csoda némelyeket megerősített hitükben, míg másokat a római nemesség közül közelebb hozott a kereszténységhez. Így folytatta szent Pál az apostolkodást halála után is, Plantilla útján.

Nero a mindent kipuhatoló kémek révén szintén értesült Plantilla csodás meggyógyulásáról. De a kémek hozzátették, hogy ez a gyógyulás Pál zsidóval, a keresztény szekta fejével függ össze, kit államveszélyes tanai miatt a császár parancsára kivégeztek. Sőt azt is jelentették, hogy Plantilla, a ki immár maga is keresztény, ennek a bűnös embernek menedéket nyújtott! Mi kellett egyéb a zsarnoknak, hogy őt ezért szintén elítéltesse?

Nero különös kegyét bizonyította, hogy Plantillát nem végeztette ki, hanem csak javaitól fosztotta meg és száműzte Rómából.

Nero sajtáságos, durva nyersége folytán az itéleteket mindig nyomon követte azoknak rögtöni végrehajtása, úgy, hogy a szerencsétlen elítélteknek egy órányi idejük sem

maradt. től bucs toknak ben el került szári pánal el mekeine Még j midőn a jára az vonult hová? Nero utolsó ez volt mondot

A sp mányok volt é hir jött parancs császár leirhata ban; N hunyini örök, a ingott.

A fő megrén követke illik C akadt,

Plantilla a derü dagság szegén együtt volt an napjait hol a eltölter azt mi

Paló gény nélkül vel a azt se éjszak merre rálók tilla n látoga nyörk — de volt erről

maradt, hogy övéiktől, vagy a világtól bucsuzkodhassanak. Az áldozatoknak lehetőleg gyorsan és csendben el kellett tűnniök. Plantilla sem kerülte el sorsát. Alighogy a császári parancs tudtára adatott, azonnal el kellett hagyni neki is, gyermekeinek is a palotát és a várost. Még jóformán föl sem kelt a nap, midőn a szerencsétlen nő koldus módjára az alig fölépült új palotából kivonult és eltávozott Rómából, — de hová?!

Nero nem is sejtette, hogy ez volt utolsó gatzette, a melyet elkövetett, ez volt az utolsó ítélet, a melyet ki-mondott.

A spanyol, gall és afrikai tartományokban már régóta forrongás volt észlelhető. Május végén az a hír jött Hispániából, hogy az ottani parancsnokló tábornokot, Galbát, császárrá kiáltották ki katonái. A hír leirhatatlan mozgolódást keltett Rómában; Nero csillaga egy csapásra kihunyini látszott. Még a császári testőrök, a praetorianusok hűsége is meg-ingott.

A fölkelésről szóló első jelentés megrémítette a császárt. De már a következő napok hírei, hogy tudniillik Galba Galliában vetélytársra akadt, megnyugtatták.

Plantillát úgy érte az ítélet, mint a derült égből lecsapó villám. A gazdagságból egyszerre a legnagyobb szegénységbe jutott gyermekeivel együtt. Már minden előkészület meg volt arra nézve, hogy junius első napjaiban Antiumba költözzenek, a hol a nyári hónapokat szándékoztak eltölteni, midőn az ítélet megjött s azt mindjárt foganatosították.

Palotájából kikergetve, mint szegény koldusnő, segély és tanács nélkül állt a száműzött, gyermekeivel a momentani városkapu előtt s azt sem tudta, vajjon lesz-e hajlékuk éjszakára? Utjuk arra vezetett el, a merre kétoldalt a nagyszámu nyaralók sorakoztak egymás mellé. Plantilla nem egyszer tett ezen villákban látogatásokat s nem egyszer gyönyörködött itt a tájék szépségeiben, — de most minden bejárt zárva volt előtte. Csak minél messzebb erről a helyről, az áldatlan Rómá-

tól! Ő maga még győzte volna a gyaloglást, de gyermekei már nem tudtak vele lépést tartani, így kényszerülve volt a poros országút szélén letelepedni, hogy utolsó falat kenyereit a gyermekek között fel-ossza.

Közben beköszöntött az éjszaka. A szerencsétlenek mit tehetek egyebet? — szabad ég alatt kellett bevárniok a reggelt, hogy azután tovább vonuljanak az ismeretlenségbe.

A helyzet annál tűrhetetlenebb volt, a mennyiben éjjel zivatar tört ki villámlás és mennydörgés között s a szegény nő sehogy sem tudta megvédeni siránkozó és reszkető gyermekeit a záporosőtől.

— Istenem! — sóhajtozott a boldogtalan anya, mivel érdemeltem meg ezt a szerencsétlenséget? S ha már nekem vezetelnem kell, mit vétettek ezek az ártatlanok?

— Anyám, — szólalt meg az idősebbik fiu, miközben jobban oda-

simult Plantillához, — ne imádkozunk a mi nagy segítőkhez?

Plantilla mindig magánál hordotta drága ereklyéjét, szent kegytárgyát, vagyis azt kendőt, a melylyel Pál visszaadta szemévilágát. Gyermeke szavára keblébe nyult; igen a kendő, még ott volt. Ezt a kincset Nero nem rabolta el tőle.

Plantilla áhitatos csókkal illette a kendőt és szívéhez szoritotta. Majd az égre emelte föl könyörgő tekintetét, a nagy segítőhöz és pártfogóhoz, kérve annak másodszori közbenjárását.

A meghallgatás nem késett soká.

Délután jelentés érkezett Rómába, hogy Galba legyőzte és megölte ellenfelét, ez a hír pedig megadta a jelt a Nerótól való általános elszakadásra. A praetorianusok nyíltan ellene foglaltak állást és Galbát kiáltották ki császárrá. Az oly soká szolgaságra kárhóztatott szenátus is bátorságot vett: estére egybehívott ülésében Nerot a haza ellenségének nyilvánította és kimondta rája a halálos ítéletet. A nép végtelen ujjongással értesült erről és ezrével ostromolta a császári palotát, hogy a zsarnokot széjjeltépje.

Nero álöltözetben, lóháton menekült a nép dühe elől. Egy általa felszabadított rabszolga nyújtott neki oltalmat villájában, de midőn a nép ezt megtudta, a katonákkal együtt üldözésére sietett.

Plantilla előtt két száguldó lovas vágatott el. Nemsokára a város felől zavaros láрма hallatszott, majd óriási néptömeg — katonaság és polgárság vegyesen — közeledett, fegy-

Erzsébet királyné egykori íróasztala.

verekkel és fáklyákkal bőven ellátva. Egyesek a nyüzsgő seregből előre törtettek: mindenki első akart lenni, ki az üldözöttet megtalálja és elfogja.

Egyike ezen tulbuzgó embereknek meglátta Plantillát és kérdést intézett hozzá:

— Nem láttál egy lovaszt a városból erre felé vágtatni?

— Negyedórával ezelőtt, — válaszolta Plantilla, — kettőt is láttam. És most már arra is emlékszem, hogy az egyik így szólt a másikhoz: „Nemsokára célhoz értünk!”

— Ők voltak: Nero és a felszabadított! — kiáltották az üldözők. — Amott, az Anio hidján tul fekszik az a villa, hová a kutya elrejtőzött.

A fáklya fényénél valakinek föl-tünt Plantillának és gyermekeinek ruházata s megismerte róluk, hogy jobb körökből valók. Tüstént megkérdezte az asszonyt:

— Mit keresel itt éjnek idején a szabadban, a vihar közepette?

— Oh, istenek, — kiáltott fel egy harmadik férfi, közelebb lépve a kis csoporthoz, — hiszen ez a nemes Plantilla, kit a zsarnok ma reggel számkivetésbe küldött. Jó asszony, légy erős: Nero megbukott és halálra

ítéltetett. A szenátus az ő összes parancsait és ítéleteit elervénytelenítette.

Erre a tömegeből egy alak törtetett elő, ki az előkeelő családok rabszolgáinak ruháit viselte és lelkes örömmel Plantilla lábai elé vetette magát.

— Urnöm, — szólt, — alighogy te ma reggel elhagytad a házat, a császár emberei az összes ajtókat és bejárásokat elzárták, úgy, hogy lehetlenné vált nekünk téged felkeresni, vagy a püspököt az esetről értesíteni. Mikor aztán a zsarnokot lesújtó szenátusi határozat nyilvánossá lön, mindenfelé jártunk utánad. Oh mily

szerencsésnek érzem magamat, hogy én találtam rád legelőször!

Az üldözők most már tovább siettek, hogy a menekülőt utóljérjék.

Plantilla pedig égre emelte összekulcsolt kezét és forró köszönetet mondott az igaz Istennek. Azután szóttanul ölelte magához gyermekeit s érzé, hogy anyai szíve kimondhatatlan boldogsággal telik meg.

A két fiatalabbik gyermeket a rabszolga vette karjaiba, míg az idősebbet Plantilla vezette kézen; így indultak meg a római palota felé, a melyből reggel kiűzték őket. Természetesen lassan haladtak előre, miután úgy ő, mint nagyobbik fia teljesen kimerült a fáradságtól.

Éppen a város kapujához értek, midőn az üldözők serege, — visszatérve, — velük másodsor találkozott.

A tömeg már csak a császár holttestét tudta megtalálni. Abban a pillanatban, midőn a katonák a házba berontottak, tört döfött a maga mellé Nero.

(Vége.)

~~~~~
Két kérés az olvasókhöz:

Egyik, hogy a lapért pontosabban fizessenek; másik, hogy új olvasókat szerezzenek!

UJDONSÁGOK.

Erzsébet.

Sötét madár bontá ki szárnyát
S halálad hírét vitte szerte.
Fekete gyász borult szívünkre,
Legszebb reményünk összetörte.

Sajgott a szív és hullt a könnyü,
Gyorsan repültek el az évek,
Sötétebb a gyász évről-évre
S a te emléked mind fehérebb!

G. I.

Erzsébet királyné.

† 1898. szept. 10.

Szomorú végzet lebeg azok feje felett, a kik Magyarországot lelkök egész hevével szeretik.

Fenkölt érzélem a szerencsétlen nemzet szeretete, mivel vértanusággal járt, mint a minőben a nagy eszmék bajnokai részesülnek.

Erzsébet királyné — a kit most tíz éve rabolt el tőlünk a gyilkos haramia töre — szerette hazánkat s nemzetünk e fenkölt lelkületü, tiszta, nemes érzésü patronája is oly szomorú volt, mint szeretett magyar nemzete, élete annyi katasztrófában gazdag, mint a mennyi megrendítő szerencsétlenséget sorolnak föl a magyar nemzet történetének lapjai.

Talán a kettős szomorúság füzte egymáshoz sziveiket.

Az áldott emlékü Rezső főherczeg lelkében folytatása élt a dicső emlékü királyné érzelmeinek. Ő is szeretett bennünket, őt is el kellett vesztenünk; mért füzünk csapongó reményeket az ő merészen indult életéhez?

Azt már a történelem is följegyezte, hogy Erzsébet királyné együtt küzdött, együtt szenvedett a magyarral. Pártfogója volt az elnyomatás éveiben, mikor pedig a nemzet békét kötött uralkodójával, az ő hófehér alakja állott zöldelő palmaággal a kettő között s jóságos szíve segítette elő a megértést, mely a bánatos multat eltakarta s szebb, dicsőbb jövő felé fordította a tekintetet.

Sulyos csaták vonalába került ismét a magyar nemzet. Hol késik Erzsébet királyné, hogy felséges férje szívéből letörölje a gonosz tanácsadók zugalmaít s a hű magyar nemzet igazaira figyelmeztesse?

Tisza Kálmánról nem lehetett mondani, hogy hajlama lett volna az érzélgésekhez. S ő mégis könyezve szokta volt elbeszélni, hogy — kivált kormányzása első éveiben — mennyire nagy hasznát vette a felséges asszony közbenjárásának.

Mik
gyaláz
tóság
bécsi
zárkóz
merne
adassé
Már
dologi
Erzsébet
jó go
asszon
a bécs
vallott
zad ti
helyé
hel ne
Ó,
zet, fe
ama
rály s
Szé
rályne
mely
dicső

A
ten
király
jeszté
király
kezté
nem
Alap
asztán
megt
pota
bizon
szept
hóna
érke
királ
lójár
Máty
tiszté

A
liku
likus
bizo
Gyu
távir
előtt
jubil
gyes
tósá
téze
küld

K
Kos
min
zett
Csu
ben
meg
a d
nem
nak

Mikor a horvátok letépték, megalázták a zágrábi pénzügyigazgatóság magyar czimerét, az uralkodó bécsi tanácsadóinak befolyására elzárkózott attól, hogy a magyar czimernek megfelelő, fényes elégtétel adassék.

Már-már kormányválság lett a dologból, a midőn a miniszterelnök Erzsébet királynéhoz fordult és ez jó gondolat volt, mert a felséges asszony addig nem nyugodott, míg a bécsi ármánykodók kudarcot nem vallottak. A magyar czimert diszszázad tisztelgése közben tették vissza helyére; Zágráb ezt tehetetlen dühvel nézte végig.

Ó, mért ragadott el tőlünk a végzet, fényes szellem, a midőn ismét ama rossz tanácsadók állanak a király s a nemzet legjobbjai közé.

Szállj föl sirlakodból, vértanu királyné, siess hű néped védelmére, mely haló porodban is áld s a mely dicső emlékedet őrzi örökkön örökké!

A király itthon. Az elmúlt héten aggasztó hírek érkeztek a király állapotáról. Beszélték és terjesztették a rossz híreket, hogy a király egészsége agg kora következtében rohamosan fogy, s ezért nem is jöhet Magyarországra. Alaposabb értesülések szerzésével aztán sikerült egész bizonyossággal megtudnunk, hogy a király állapota aránylag elég jó, a mit az is bizonyít, hogy ő felsége hétfőn szeptember 7-én, kíséretével egy hónapi tartózkodásra Budapestre érkezik és szept. 11-én, Erzsébet királyné halálának tizedik évfordulóján, részt vesz a budai koronázó Mátyás-templomban tartandó isteni tiszteleten.

A pápa és a magyar katolikus tanítók. Az országos katolikus tanítói segítő alap középponti bizottságának közgyűlése Walter Gyula dr. prelátus indítványára tavrati uton tolmácsolta a pápa előtt szerencsekivánatait félszázados jubileuma alkalmából. A pápa kegyesen fogadta a katolikus tanítóság hódolatát és az elnökhöz intézett válaszában apostoli áldását küldötte.

Kossuth Ferencz beteg. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, a ki a múlt héten érkezett meg Pöstyénből, ismét beteg. Csuzos baja kiujult s a bal térdében daganatot támasztott, a mely meglehetősen fájdalmas. A míg ez a daganat le nem lohad, a beteg nem kelhet föl ágyából. Orvosainak véleménye szerint a betegség

nem komoly természetű s a gyógyulás tiz nap alatt várható. Addig azonban a miniszternek nagy nyugalomra van szüksége.

Oláh püspök hazafias beszéde. A nagyszentmiklósi görög-katholikusok új templomot építettek, a melynek fölszentelésére Hosszu Vazul dr. lugosi püspök is megjelent. A püspöknél a hatóságok és egyházak képviselői tisztelegtek. Üdvözlésükre a püspök a következőket válaszolta: A magyar nemzet ezer éves fönnállásának egyik legfontosabb talpkövéte mindig egyes felekezetek arravalósága és hazafias érzelmek alkották. Imádságunkban tehát mindnyájan saját hitünk szerint az emberiség javáért. Másrészt pedig szeretett hazánkért könyörögjünk, mint honpolgárok pedig arra törekedjünk, hogy magyar nemzeti szempontból minden tekintetben eleget tegyünk kötelességeinknek.

Koburg Lujzát kitiltották. A botrányos élete miatt hirhédte vált Koburg Lujza hercegnő kedvesével, Mattacsics Géza őrnaggyal Akhenben tartózkodik. Itt most egy kitiltó végzést kapott a rendőrségtől, a melyben meg van hagyva, hogy nyolcz nap alatt hagyja el Németországot, mert ki fogják tolonczolni. Németországban nem mindenkit türnek meg, nem úgy, mint nálunk.

Ellopták a nemzeti zászlót. A Beszterce-Naszódmegyében levő Oláh-Szent-György községben az iskola-épület homlokzatára szent István napján kitűzték a nemzeti lobogót. A következő éjjelen a lobogó eltűnt. Kezdetben azt hitték, hogy

valaki rossz tréfát üzött, de a jelek arra vallanak, hogy gonosz kezek megsemmisítették a zászlót. A följelentést a román lelkész tette meg s most az óradnai csendőrség keresi a gaz, nemzetgyűlölő tolvajokat.

A hadgyakorlat áldozatai. A pécsi honvédezred most tartja Dombóvár vidékén hadgyakorlatait. Ennek az ezrednek két tartalékosa a hadgyakorlatok folyamán napszurásban meghalt. A hadvezetőség most a napszurás ellen vászon tarkóvédővel látta el a legénységet. Eső után köpönyeg.

Az igazságügyminiszter itt-hon. Vége felé közeledik a nyár s vele nemsokára véget ér a politika vezető férfainak pihenése is. A miniszterek most már egyenkint mind visszatérnek a fővárosba. Ezen a héten Günther Antal igazságügyminiszter érkezett Osztdendéből, a hol családjával nyaralt, Budapestre és átvette minisztériumának vezetését.

Gyilkosság féltékenységből. A biharmegyei Nagyréba község polgári körében bál volt, melyen részt vett a szemrevaló Németh Lujza is. Mikor Dajka Lajos gazdálkodó táncrea kérte a leányt, ez nem vele, hanem Dajka Orbánnal járta a csárdást. Dajka Lajos ezen annyira feldühödött, hogy kést rántott és vetélytársát a terem közepén szíven szurta. Dajka Orbán azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

A mérges hus. Németországban az utóbbi időben egyre-másra fordulnak elő halálozások és megbetegedések husmérgezés következtében. A berlini Virchow-féle kórházban hatvan apácza és husz beteg husmérgezést kapott. A betegek közül harmincz-

Erzsébet királyné imakönyve.

nak nagy láza van. — Ratiborban is hat gyermek betegedett meg husmérgezés következtében s közülök *hármán meghaltak.* — Vigyázatok nagyon a husra, a mit fogyasztani akartok.

Halálos vasuti katasztrófa.

Vasárnap délelőtt a csáktornya-zágrábi vasut személyvonata Zapresics és Veliko-Tirgoviste állomások között kisiklott. A kisiklott vonat gépe teljesen összerombolódott. A gépész a romok közé került, a melyek darabokra tépték. A vonat utasai közül *kétten meghaltak, kilenczen halálosan megsebesültek, husznak a sebé kevésbé veszedelmes.* A kisiklás pillanatában a gép kazánja fölrobbant: a tűz több kocsit meggyújtott és ez rendkívüli módon nehezítette a kocsik utasainak a megmentését. A szerencsétlenség oka, azt hiszik, az volt, hogy a pályatest a sok esőtől nagyon meglazult.

Egy fatelep lángokban.

A hunyadmegyei Hunyadbra állomás közelében kigyuladt az az óriás fatelep, a mely a Markovics szegedi cég tulajdona. A telepen kilenczven-ezer köbméter fa van, a melyből már eddig *harmincz ezer köbméter elhamvadt.* A tűz napokig fog tartani, eloltása szinte lehetetlen. A vasuti állomás megoltalmazására a dévai és piskitelepi tűzoltóság is kivonult.

Egy város a magyar kultúráért. Karánsebes város közgyűlése elhatározta, hogy fölíratot intéz a kormányhoz, a melyben egy állami leány kereskedelmi iskolát föllállítását kéri. Elhatározta továbbá, hogy az állami főgimnázium épülete számára a város három hold telket, az ezt kiegészítő internátus számára pedig 19 hold földet ingyen átenged. Az építkezéshez a város 120.000 koronával, a vagyonköztség pedig 400.000 koronával járul hozzá.

Ne játsz a tüzzel! A Kecskemét közelében lévő Uzsovics-szőlőtelepen kedden nagy szerencsétlenség történt. Gyerekek gyufával, tüzzel ját-

szadoztak, miközben *Szabó* Vilma 7 éves kis leány szoknyája tüzet fogott s csakhamar lángba borult az egész ruha. Jajveszékelve futott be a tanyára, de oly súlyos égési sebet szenvedett, hogy nemsokára belehalt.

Agyonlőtték véletlenségből.

Aradmegyében *Török* Gyula deznai földbirtokos figyelmeztette *Ross* Nikoláj mezőrt, hogy kukoricaföldjén vaddisznók garázdálkodnak és álljon lesbe. *Ross* Nikoláj a kukoriczásban zörgést hallott és a zaj irányába lőtt. A golyó *Vancs* Pál földmivest találta, ki szörnyet halt.

Leégett teheráruraktár. A pozsonyi pályaudvar teherlerakási osztályán tűz támadt, amely rövid idő alatt annyira elharapódzott, hogy úgy a feladási, mint a leadási raktárak lángborultak. A kivonult tűzörség képtelen volt a tüzet elfojtani, s nemcsak a raktárak, hanem tizenhárom árukkal telt vagon is elhamvadt. A kár több százezer korona. A tűz állítólag úgy keletkezett, hogy egy kaucsukoldattal telt hordó oldala kilyukadt és a kiömlő oldat meggyuladt.

A huszárvirtus vége. *Belankovics* lemergi huszárhadnagy az abbáziai fürdőben bravuros mutatványokkal gyönyörködtette a fürdőző közönséget, miközben a fürdő tetejéről fejest ugrott a tengerbe. Hosszabb ideig maradván a víz alatt, keresni kezdték s meg is találták megmerevedve a fenéken. A jelenlévő orvosok konstatálták, hogy *Be'ankovics* nyakcsigolyatörést szenvedett és meghalt. A közönség sorraiban ott volt *Belankovics* anyja és nőtestvére, a kik a szerencsétlenség hírére elájultak. Így fizeti meg sok ember a haszon és ok nélküli virtuskodást.

Kristóffy dicső titkára. A szatmárnémeti törvényszék *Wojnárovics* Sándor dr. volt belügyminiszteri fogalmazót, annak idején *Kristóffy* főispán titkárát *magánokirat-hamisításért hét hónapi fogházra ítélte.* *Wojnárovics* dr. Soós Zoltán darabont főispán és még két szat-

mármegyei földbirtokos nevére váltót hamisított s az így szerzett pénzből nagy lábon élt. Hja, mert megtanulta a darabontoktól . . .

Gyujtogató patkányok. A minap tűz pusztított Kálus és Klein beszercei kereskedők áruraktárában. A hatósági vizsgálatnál megállapították, hogy a raktárban a patkányok egy csomag gyujtót rácsáltak, a mitől a gyujtó meggyuladt s ebből keletkezett a tűz. A kár több ezer korona.

Kifosztották az alapkövet is.

Ischlben az Erzsébet-kórház alapköletételekor elhelyezett kazettát az ő felsége által aláírt alapítólevéllel és 36 korona értékű emlékérmekkel elfoglalták. A tetteseket nyomozzák. Elfogásukra Ischl községe 1000 korona díjat tűzött ki.

A váltókezesség áldozata.

Pakson Akkermann Mihály rendőr egyik barátjáért váltókezességet vállalt. A paksi királyi járásbírószágtól végzést kapott, mely fizetésre szólítja föl. A végzés elolvasása után elővette szolgálati fegyverét és agyonlőtte magát. Akkermann három testvére szintén öngyilkosságot követett el.

Rablógyilkosság az országúton. Ráczeke határában, a Szabad királypuszta közelében nagy kegyetlenséggel gyilkoltak le egy gazdembert. Az áldozat *Bottyán* Gábor Kiskunlaczházára való, jómódu földműves. Feljött Budapestre, hogy néhány száz koronát felvegyen a bankból, a pénzt meg is kapta és gyalogszerrel indult hazafelé. A puszta közelében rablók támadtak rá, letépték, *baltával agyonlőtték* és elvették a pénzt. Véréfagyva találták meg az országút mentén. Testén *vasvillától eredő szurások* nyomait is fölfedezték. A nyomozás során a csendőrök kiderítették, hogy *Bottyán* betért a csárdába, ott reggelig négy falusi emberrel borozott, a kiknek elbeszélte, hogy a nála levő pénz egy szekér eladott muhar ára. Valószínűleg ezek lesték meg az úton és ölték meg. A szerencsétlen áldozat vőlegény volt s szüret után akarta esküvőjét megtartani.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak, művészek stb. szállítója

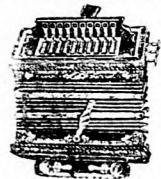
Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u. 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR. Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — **HARMONIKÁK** legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczéhangokkal — **TÁROGATO** saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben

STOWASSER J. császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

Diadal minden vonalon. Ez a mondás méltán alkalmazható a Brázay-féle sósbor-szervezetre, amely immár ötven esztendő óta multira tekint vissza. E hosszú idő alatt ez a világhírű »házaszer« meghódította a közönség minden rétegét; apáról fiúra és unokára szállt a tudat, hogy fájdalom enyhítésére, a szervezet erősítésére, a test edzésére a Brázay-féle sósbor-szervez a legalkalmasabb, leghatásosabb. Ötven esztendő alatt elterjedt az egész művelt világon a Brázay-féle sósbor-szervez és most, hogy félszázados jubileumát ünnepli, az emberek százazrei hálás elismeréssel eltelve ünnepelek együtt a remek hatású házaszer készítőjével, Brázay Kálmánnal.

Hogy a lovak ereje megerősítő munka végzésénél mily gyorsan fog, azt minden lótulajdonos nagyon jól tudja. Az inak megmerevedése egyik leggyakoribb káros következménye a túlterhelésnek. Kitaró tevékenységre és munkabírásra segíthetjük a lovakat a *Kwizda-féle cs. és kir. szabadalmazott erőpótló fluid* alkalmazása által. Ez a szer kiválóan jónak bizonyult rándulás, intágulás, az inak megmerevedése, a végtagok elgyngülése, sántítás és daganatok ellen s a lovat kitarótóvá, a nagyobb megsrőtítésre is alkalmassá teszi.

Minden reklám nélkül terjed Müller Albert ur (Budapest, V., Vadász-utca 34. szám) dupla villamdelejes keresztjének s csillagjának hírneve az összes világrészekbe. Naponta érkeznek köszönőlevelek olyanoktól, kik évekig tartó kinos betegségeikből az említett kereszt használata által a legrövidebb idő alatt teljesen meggyógyultak. Így a többiek között *Eisschild* Adolf ur fényképész Cserenkán, a következőket írja: »Már régen ki kellett volna fejeznem hálámát az Ön áldásos találmányáért, azonban készakarva vártam oly soká, hogy lássam, vajjon nőmnek az Ön által feltalált dupla villanydelejes kereszt vagy csillag használata által oly gyorsan helyreállott egészsége tartós-e s mivel az tényleg bekövetkezett és nőm, ki étvágytalanságban, gyomor- és mellbajban, levert hangulatban és több más ezekkel járó bajokban szenvedett és mindezen betegségeiből az Ön keresztjének szabályszerű hordása által alaposan gyógyult, az Ön találmányát mindenkinek dicsérhetem és ajánlhatom.« Egy ilyen villanydelejes kereszt s csillag ára 8 korona.

Erzsébet királyné emlékmuzeuma.

A budai diszes várkert alján, az ugynevezett várkerti bazarban rendezték be nemrég az Erzsébet királyné emlékmuzeumot, a melyet most, a királyné halálának tizedik évfordulójára megnyitottak a nagy

közönség számára is. Ebben a muzeumban gyűjtötték össze mindazokat az emléktárgyakat, ruhákat, butorokat, könyveket, leveleket stb., a melyeket a nemzet, mint Erzsébet-relikviákat, kegyelettel őriz.

Ebből a muzeumból mi is be mutattunk három képet olvasóinknak.

Első képünk a muzeumtermet ábrázolja. Itt látható többek között a közepén, fekete álványon az a diszes szekrény, a melyben az 1867-iki koronázás alkalmával a nemzet ajándéka, az a százezer arany volt elhelyezve, a melyet a királyné visszaajándékozott a nemzetnek, az agg honvédek menedékháza építésére. Mellette látható a gödöllői Erzsébet-szobor mintázata is. Köröskörül a falakon és szekrényekben, képei és apróbb emléktárgyai.

A második kép boldogult királyasszonyunk dolgozó szobájából az íróasztalt mutatja be. Fölötte a falon Rudolf trónörökös, kisgyermekkorában ábrázoló olajfestményü kép látható. Az íróasztalon apró képek, csecsebecsék, a melyek a királynénak valamikor oly kedvesek voltak s most nekünk oly drága kincseink.

Itt van Erzsébet királynénk imakönyve is, a melyet harmadik képünk ábrázol. Ebben őrizte Erzsébet Deák Ferencz sajátkezü aláírásával ellátott arczképét, s egy szál szárított virágot, a melyet Deák Ferencz koszorujából, annak temetéséről hozott magával emlék gyanánt.

És őrizte a jó királyné, őrizte a kedves emlékeket szeretettel, kegyelettel élete végéig; a mint most mi fogjuk őrizni emlékmuzeumában az ő tárgyait, örök emlék gyanánt, mindvégig, szeretettel, kegyelettel és hálával az ő irántunk való nagy szeretetétért.

Krisztus és a démonok.

A démonok egy ország tagjai.

Isteni mesterünk előadásában (Máté 25, 41.) használja ezt a kifejezést „diabolus et angeli ejus“ vagyis azt mondja, hogy az ördög és annak angyalai. Ebből megtudjuk, hogy többen váltak ki az igazságból az angyalok közül és egy köztük mint vezér szerepel. Hatalmas táboruk egy fejedelem és vezető alatt áll. Azért használja a kedvenc tanítvány, János evangélista is a Jelenések könyvében (12, 7.) ezt a kifejezést: „a sárkány és az ő angyalai“. A bukkott szellemek szervezett tábora hadakozik a szent Mihály parancsnoksága alatt álló angyali sereg ellen. A Jézus és a János szólásai igazolják a zsidók démoni hitét, kik Belzebubnak hívják a démonok vezérét. Sőt egyszer valómásra is birta Jézus a demont, hogy hányan vannak és az felelt: (Márk 5, 9.) „Légió a mi nevünk, mert sokan vagyunk!“

A démonokról tehát azt tanítja Jézus, hogy közös fő alatt állanak: táborukban van rangfokozat is, a gonoszságuk mértékével megszabva. A visszatérő gonosz lélek más hét szellemet hoz magával, kik rosszabbak nálánál. (Máté 12, 45.) Mikor a tanítványokai egy izben megkérték, hogy szabadítsanak meg egy szerencsétlent a megszálló lélektől, de azok nem bírtak a gonosszal, Jézus így oktatta őket (Márk 9, 28.): „Ezt a fajtát csak imádság és böjt üzi el!“ Így tudjuk meg magától Jézustól, hogy van fajtája és rangfokozata a démoni tömegnek.

Mikor Jézus átadta egyháza kulcsait Péternek, nagy ígéretében (Máté 16, 18.) így nevezte a démonokat: „A pokol kapui“. Isten és Jézus országával szemben fenn áll egy másik ország, melynek tábora

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a **Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez** Budapest V., Géza-utca 2. (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a közép és kisbirtokon segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönköltőt teendőit ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékeig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módzata minden levonás nélkül készpénzben fizettetnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

állandó harcot folytat az egyház ellen, mely Péterre mint köziklára van alapítva. Krisztus egymaga győzte le azt a tábor, de a hitetlen zsidók azt mondták róla, hogy csak Belzebub által, a pokoli ország fedelme által van hatalma fölöttük (Máté 12, 24.). Vádjukat a Mester így czáfolta meg (Máté 12, 26.): „Ha egyik ördög kiüzi a másikat, akkor meghasonlás forog fenn közöttük; hogyan állana fenn akkor az országuk?” Határozottan kifejti Jézus e szavai, hogy erősen szervezett ország a démoni birodalom, melyben nincsen szakadás; abban mind csak egy czélnek szolgálnak: Isten ellen, Krisztus ellen, az egyház ellen!

Jézus ezen határozott tanítását még a hitetlen Strausz is megértette; azért mondja: „A messiási országot közös fejedelemmel csak úgy tudjuk megérteni, ha valóban fennáll a démoni ország is közös fővel; egyik a másik nélkül éppen úgy nem képzelhető, mint a mágnesű északi nyíl a déli nyíl nélkül. Ha Jézus azért jött, hogy megrontsa a démon miveit, nem kellett volna jönnie, ha a démon valóban nem létezett, nem dolgozott és nem uralkodott volna. Ha a gonoszság nem személyes lény, hanem csak eszmény, akkor elég lett volna a messiási eszmény is és nem kellett volna, hogy az Isten fia testet vegyen. Aki hisz Jézusnak, annak hinnie kell a demont is; aki a demont nem hiszi, az nem hiheti Jézust sem.” Tovább is fejteget ilyen hangon Strausz és ellentmond Schleiermacher ugynevezett Postulátumának, mely viszont azt vitatta, hogy a keresztények bátran elvethetik a démonról való babonás hitet, annál tisztábban fogják meg látni Jézus bölcsességét. Szavai így hangzanak: „Hogy egyszer elbuktak az angyalok, azt meg tudom érteni, de hogy azóta folyton szembeszálljanak Istennel, azt azért nem hihetem el, mert hiszen az angyalokat, ha mindjárt buktak is, kiváló ismerő erő jellemzi. Ha az ördög a bukás által megbutult volna, akkor nincs mit rettegni tőle, hiszen butaságában nem árthat embernek. De ha nem butult meg (amint hogy nem is bu-

tult!) akkor hihetetlen, hogy hadakozzék Istennel, mert hiszen így folyton szaporítaná a kinjait. Ezért nem tudok én hinni az ördög országában.” Ime, a modern tudomány mily hézagos érveket sorol fel tévedésében, holott Jézus már kétezer évvel ennekelőtte meg is czáfolta őket; mi pedig a korábbi fejezetekből eléggé tudjuk, hogy miért hadakozik a Sátán folyton Isten ellen, holott nem érhet el semmit.

Hogy a bukott angyalok az eltasztás után országot alapíthattak, azt abból kell megértenünk, mert hiszen hatalmas szellemek buktak velük egy sorban. A szentírás szerint hét kara és rendje van a szellemi világnak és mindegyik karból-rendből akadnak bukottak meg hivek. Tehát a milyen fokozat állott fenn tökéletesség szempontjából a tiszta lelkek közt, olyan fokozat áll most fenn a bukottak közt a gonoszságuk szempontjából. Minél magasabb polczról bukott alá az angyal, annál gonoszabb lett a szakadás után. Egy alkalommal (Máté 12, 29.) azt mondja Jézus az embert gyöttrő démonról, hogy „erős az” mintha mondani akarná, hogy bukása előtt az „erőssége” karába tartozott. Szent Pál szerint (Efez. 6, 12.) küzdenünk kell „a főuraságok és hatalmak ellen, kik uralkodnak e világon és a sötétségen, azután a rossz indulat szellemei ellen, kik a légben bolyonganak!”

Hogy a démonok közös fő alatt (monárkiában) élnek, azt abból is tudjuk, hogy közülök egy fölötté kivált és messzi tulszárnyalta a többit; ez volt a világosság fáklyája, a Lucifer, a ki Mihályval együtt az első rendből való volt, vagy talán maga volt fedelme az angyali világnak. Voltaképp csak Lucifer lázadt fel az Ur ellen; a többi bukott angyal csak aztán csatlakozott hozzá önként, tehát irányadónak választotta őt, kihez igazodni jó. Valószínű, hogy szellemi képességük diktálta nekik az erők egyesítését,

**Vértes-féle sósorszesz,
Minden házban szükséges.**

mely uton inkább hihették a tulszárnyalás diadalát, mint egyenkinti tagadás utján.

A démoni birodalom elrendezése rang és fokozat szerint tulajdonképp a Teremtő keze munkája. Az Atya tudta csak, hogy erők egyesítése nagyobb célt segít diadalra, mint a szétforgácsolt tehetségek és ezt a tudását átültette az angyalok gondolatvilágába is. Azért történt az angyalok lázadása is bizonyos rangfokozat szerint való rendben, mert az első lázadó, Lucifer, mintegy erejének fokozására csábította a többi (nála ugyan gyengébb, de magában véve mégis nagyon erős) kisebb angyalokat.

Hogy a bukás percében ez a birodalmuk rögtön föl nem oszlott, azt már okos fejük és mélységes gyűlöletük könnyen okadatulja. Hogy mennyire gyűlölik a démonok Istent, Krisztust és az embert, világos előttünk, ha ráemlékezünk, hogy mikor Jézus ördögöket üzött ki az emberek közül, akkor — csakhogy a benne való hitet általános romlásra lelohaszszak — inkább magukra vállalták a szakadás gyanuját és világga kürtölték, hogy Belzebub által tehete Krisztus azt, amit tesz.

Mig a teremtett világrend úgy áll fönn, amint ma áll, addig a démoni birodalom, a démonok egygyé kovácsolt országa a földön mint egy tábor jelenik meg és keres, talál érvényesülést. A teremtett világ utján éreztethetik az Urral szemben ellenséges indulatukat és gyűlöletüket. Ha majd azonban befejeződik az emberiség története és lezajlik a végítélet, akkor a teremtett világot is elveszítik lábuk alól, akkor aztán gyűlöletüket és ellenséges hajlamikat csak egymáson elégíthetik ki és még azon embereken, kiket súlyos bűnre csábítottak, tehát maguknak zsákmányul megszereztek.

Mig a közös nagy cél megvan, mig embert csábítani és buktatni van mód, mig az egyházat aláásni lehet, mig a hitetlenséget, babonáságot, tudatlanságot és bünt terjeszteni van hol és kik közt, addig a démoni birodalomban van összetartás, mert a nagy cél mindnyájukat

hevíti; de majd ha az emberiség történetének végéhez érünk, ha nem lesz többé kire vetni a hálót, ha nem lehet többé a bünt plántálni és a hitet támadni, akkor nyomban felbomlik a démoni birodalom, mert önzési alapon, tisztára bűnözés talpán és vétkes talpkövén nem lehet országot fenntartani. Akkor a pokol körlátjai ugyan összezárják a démonokat, de nem egyesítik többé országgá, hanem mindenik hadatfog viselni mindenik ellen és az ellentmondás emészto zavara tombol közöttük szünetlenül. Kifelé tehetetlen, befelé háborgó, ez a pokol igazi képe és ez lesz a démonok sorsa. Kezdetül fogva így van ez számukra rendelve, csupán haladékat biztosított számukra az emberiség rövid (néhány évezredes) pályafutása, melyben a sátániak is találnak működési teret. Ideiglenesen összhangjukat okosságuk és gyűlöletük diktálja; nem volnának minden áron rontói az emberi nemnek, ha egyetlenség uralkodna közöttük már most is, mert akkor könnyen megeshetnék, hogy egyik démon ajánlékat hoz az embernek, mikor a másik kifosztja mindenéből, vagy megeshet, hogy egyik felmagasztalja éppen, mikor a másik gyalázatba sodorja. Mig kísérteti, csábítati és behálózni való ember él a földtekén, addig a sátániak egyetértenek és a fejedelem intésére szót fogadnak. De a végítélet percében összeroppan országuk is és szertefoszlik.

Jézus ugyan már eddig is fölötté nagy csorbát ütött a démoni hatalmon és tekintélyes mérvben alászállította az ő uralkodásának lehetőségeit, de teljesen diadalt majd csak akkor ül Jézus a démoni seregen, mikor minden ember kiállotta a próbáját és megméretvén, vagy könnyűnek vagy súlyosnak találta. Eddig is csalóka ábránd a démoni gög, mely magát Istennel osztályosnak véli, de akkor aztán teljes lesz Sátánék kudarcza. Mert akkor megleszen pecsételve sorsa hontalanságban, tehetetlenségben és ellenséges indulatban; égetni fogja pedig a pokol tüze, melyet kevélysége, nagyarávgyása önzése füt, folyton táplálva.

II.

Krisztus ur a démonokon.

A szent evangélisták közléseiből nemcsak azt kapjuk meg, mit az isteni Mester tudott és velünk közölni jónak látott a démon felől, hanem olvashatjuk azokban a kétségtelen biztos adatokat is, mik bizonyítják, hogy Jézus erőt vett a démoni világ fölött és uralkodott rajtuk.

Szent Iános apostol és evangélista Jézust (1, 3.) „ige“ névvel illeti és vallja, hogy minden az ige által jött létre és semmi sincsen, miben az igének része ne volna, hogy lett. — Jézus imádkozik (János 17, 2.), hogy az Atya dicsőítse meg őt, hogy azután a Fiu is megdicsőítse az Atyát, ahogyan neki adatott minden hatalom égben és földön (Máté 28, 18.). Hogy mekkora és mennyire mindent magában foglaló ez a hatalom, a hü Pál tanítvány így állítja szemünk elé (Kol. 1, 16.): „Általa teremtetett minden, ami van az égben és az ég alatt, a mi látható vagy láthatatlan, legyen az akár hatalmasságok trónja, akár uraságok hatalma, minden, de minden általa jött létre.“ Jézusnak mérhetetlen nagy hatalmát azért kellett az emberi gyarlóság köntösébe megjelentetni, hogy azután Jézus erejéből ez az emberi test is felgyarapodjék és majdani megdicsőülésére előkészítve legyen.

Miután az evangélisták és az apostolok Jézusnak nagy hatalmát csak olyképp sorolják fel minden bizonyíték mellőzésével, mint a hogyan azt ők mint magától értetődő dolgot látták, elhitték és vallották, szóval mint kétségbevonhatatlan mindenhatóságot, mely fölött vitának helye sincs, ránk nézve mégis nagyon érdekes, miben és miképpen nyilatkozott meg Jézusunk hatalma a démoni világ fölött.

Krisztus, egy szóval mondhatjuk, legyőzte a démonokat; fölöttük mindenkor diadalt aratott. De leginkább három esemény az, melyben hatalmát rajtuk kimutathatta.

Először a megkísértetése alkalmával.

Másodszor a gyakori ördögűzések által.

Harmadszor az egyház által, melyet Péterre alapított.

Ezt a három fontosabb megnyilatkozást még szemügyre kell vennünk, hogy ama viszonyról, mely fennáll Jézus és a démonok közt, tiszta képet nyerjünk. Akkor aztán eleget fogunk tudni ezen irányban.

NÉPEK, NEMZETEK.

A kolera Oroszországban. A fehér csár birodalmában az idén borzasztó arányban lépett föl a legveszedelmesebb járvány, a gyilkos ázsiai kolera, a mely még egyre szedi áldozatait. Hivatalos jelentés szerint az augusztus tizenegyedikétől huszadikáig terjedő héten ezerszáznegyvenöt koleramegbetegedés fordult elő, a melyek közül ötszáz-tizenhét halálos kimenetelű volt. Julius huszonegyediké, vagyis a járvány kitörése óta kétezerhuszonnégy megbetegedés és ezek közül kilencszáz haláleset fordult elő. A kormány mindent elkövet, hogy utját állja a rettenetes járványnak, de egyelőre a veszedelem okát sem tudják megállapítani.

Mérgezés egy porosz herceg családjában. Bizony még ott is megesik, hogy rossz az élelmiszer. *Frigyes Vilmos* porosz herceg, a felesége és leánya huszmérgezés következtében komolyan megbetegedett. A hercegi pár ágyban fekvő beteg.

Milliók a levegőben. A németek néhány rövid nap alatt óriási vagyont gyűjtöttek össze arra, hogy a Zeppelin elpusztult léghajóját újra meg lehessen szerkeszteni. Ugy ömlött a pénz Friedrichshafenbe, hogy már az első napon együtt volt az új léghajó ára, most pedig már sokszorosan túl haladta a gyűjtés ezt az összeget. Zeppelin gróf, a hozzá érkező hatalmas összegeket nem tartja meg magának, holott a nemzeti gyűjtés az ő javára indult meg és az az ember, a ki megszerezte Németországnak azt a dicsőséget, hogy első legyen a nemzetek között a levegő meghódításában, megérdemelt néhány százezer márkát. Zeppelin

azonban nem tartja meg az ölébe hullott vagyont, hanem alapítványt csinál belőle, a melyből a léghajós kísérletek tanulmányozóit fogják jutalmazni. Így támogatja Zeppelin a levegő meghódításának nagy munkájában százazrekkel — a saját konkurrensait.

Temető a szemétdombon. Az oroszországi Szaratovtól nem messze egy falu közelében szemétdombon játszó gyerekek zsákra bukkantak, a melyben egy holttest volt. A gyerekek a faluba futottak és hozzátartozóikkal közölték a borzalmas dolgot. A parasztok kimentek és rövid ásás után még négy zsákot és egy fakoporsót találtak, a melyek mindegyikében egy-egy holttest volt. Csakhamar rájöttek, hogy *fölfedezték a szaratovi vértörvényszék temetőjét.* Szaratovban már napok óta beszéltek, hogy a hadi törvényszék több forradalmárt halálra ítelt és az illetőket egy löstállóban *titokban kivégeztette.* A lelet hírére mintegy kétezer főnyi tömeg sereglett össze, a mely nagyon fenyegetően viselkedett. A hatóság katonákat küldött ki, de a tömeg csak akkor nyugodott meg, a mikor a katonák megígérték, hogy a kivégzett embereket tisztességesen el fogják temetni.

Mire jó az Eiffel-torony. Párisban egy *Mautionné* nevű asszony az Eiffel-torony harmadik emeletéről levetette magát. Az asszony zuhanás közben minduntalan beleütközött a torony kiszökellő vasrészeibe és az első emeletre zuhant. Az asszony bezuzott koponyával és összetört csontokkal azonnal meghalt.

Meggyilkolt végrehajtó. Egy szerencsétlen hivatalnok életével fizette meg hivatalát a stájerországi Bláznai községben. Több odaváló

szerb ember rettenetes módon tötötte ki dühét *Alekadics* adóvégrehajtón, a ki holmijukat lefoglalta. Rátámadtak Alekadicsra, meggyilkolták, azután testét darabokra vágdalva szétszörták a vasuti sinek mentén.

Olasz rablók kezében. Egy nápolyi tanár évenként a nyarat a város mellett levő villájában tölti. A minap este rosszul lett a felesége s a férj a közeli gyógyszer-tárba sietett orvosságért. Már visszatérőben volt, midőn a néptelen országuton két rabló támadta meg és töltött revolvvert szegezve rája, kényszerítette, hogy szó nélkül kivesse őket. Rejtekhelyükön szörnyű módon megkínózták és megverték, azután kényszerítették, hogy nejének levélben adja tudtára a kizoztatását, közölvén vele, hogy életét csupán ezer lira küldésével válthatja meg. A levelet egy fiu kézbesítette az asszonynak, a ki kétségbeesve kelt föl betegágyából, hogy a kivánt összeget rokonaitól összeszedje. Ez nagynehezen sikerült is, mire a kis fiu a pénzzel visszasietett. Egy óra mulva a tanárt háza ajtaja előtt eszméletlen állapotban lelték meg. A rablók aranyóráját és lánczát, minden készpénzét sőt még felsőruháját is elrabolták. Az áldozat állapota nagyon súlyos. A városban ez az eset óriás fölháborodást keltett, mindenki bizonyosra veszi, hogy a tehetetlen és korrupt rendőrség nem fogja a rablókat kézrekeríteni.

Szerbek és törökök harca. A boszniai Podlugori helységben egy török lakodalom után összeütkezés történt szerbek és törökök között. A törökök kezdetben többségben voltak és visszaszorították a

szerbeket. Ekkor a vonaton kétszáz szerb érkezett. A törökök erre elmenekültek, mire a szerbek minden házat, a melyben menekülő törököt sejtettek, kövel megostromoltak. Két vonatot, a mely éppen akkor érkezett az állomásra, szintén kövel bombáztak. Véletlenül a második vonaton két csendőr volt, a kik szétoszlatták a tömeget. A zavargás folyamán ketten halálosan megsebesültek s huszan könnyebb sérülést szenvedtek.

Kalózik véres harca. A kínai partvidéken egy kétszázötven kínai kalózból átló banda megtámadta Koangszhubbi francia kikötőt. A kikötő francia őrsége vitézül szembe szállt a garázdálkodókkal s csakhamar véres harc fejlődött ki a hajókon. A kalózik *negyven halottat* veszítettek. A francziák közül két tengerész meghalt, kettő megsebesült.

KÖZGAZDASÁG.

Az idej gabonatermés. A buza idej világtermése az összes eredményt tekintve, jelentékenyen kedvezőbb. A tavalyi 886 millió méter-mázsával szemben, az idén 911 millió méter-mázsára hozam várható, vagyis a többlet mintegy 35 millió méter-mázsára. *Magyarország* idej termése közepes, de az eddigi becslések szerint tavalyhoz képest *mint-hét millió méter-mázsára buzával több* termett. A cséplőeredmény a nagybirtokosoknál kedvezőbb, mint a kistermelőknél. Horvátország és Szlavónia termésével együtt összesen mintegy *44 millió buza-hozam* várható. A *rozsból* a tavaly 10.6 millió méter-mázsával szemben, az idén *12 millió méter-mázsára* termett. Az *árpa*

„Szt.-Lukácsfürdő“

gyógyfürdő, Buda.

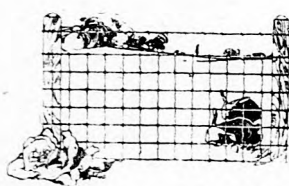
Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénes források, iszapfürdők, iszaphorogatók, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúz, köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől ki-merítő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő igazgatósága.

Bámulatosan olcsó kerítések

Vadkárk ellen.

Vadkárk ellen.

HAIDEKKER SÁNDOR

Budapest, VIII., Ullői-ut 48/18 sz.

kizárólagos gyártója a világ-szabadalmazott

„HUNGÁRIA“ DRÓTFONATOKNAK

melyek előnyeiknél fogva felülmúlnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszolgálás azonnal, figyelemmel és pontosan.

„Hungária“ drótfonatok négyzetmétere 30 fillertől feljebb.

Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti ozimhez.

KRISTÁLY

FORRÁS

szénsavval telített ásványvize hasznos ital *étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *legegészségesebb* asztali és borviv. — Hathatós *szomjcsillapító.* — Óvszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kívánatra telítésnélküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kút vállalat Budán.

várható hozama 12.2 millió métermázsa, tavaly 13.7 millió métermázsa volt. A tengeriből az ideai termést mintegy 36-38 millió métermázsa taksálják a tavalyi 39 1/2 millió métermázsaival szemben. Az ideai várható hozam tehát gyöngébb. A zabból tavaly 11.5 millió métermázsa termés volt, az ideit 10 millió métermázsa becsülik Magyarországon.

Uj mintagazdaság. A kisgazda gazdálkodási rendszerének javítására az okszerű gazdálkodási módnak gyakorlati uton példaadás által való terjesztésére legczélse-rübbnek bizonyult mintagazdaságok száma újabban Szatmármegyében gyarapodott. Darányi földmívelésügyi miniszter ugyanis Cseke község határában Kelemen Sándor birtokának népies mintagazdasággá átalakítását engedélyezte és ennek felügyeletével Papp József földbirtokost bizta meg.

Borközraktárak. A balaton-melléki bortermelők Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez, mint a tapolczai kerület országgyűlési képviselőjéhez sürgős felterjesztést intéztek, a miben arra kéri a minisztert, hasson oda, hogy Tapolczának is jusson borközraktár, a melynek haladék nélküli felállítása elsőrendű közigazdasági szükséglet.

Budapesti piaczi árak.

Liszt. Nullás 34.40, egyes 33.80, kettes 32.20, hármás 32.60, négyes 32.—, ötös 31.40, hatos 31.60, hetes 30.—, nyolczas —, F. —, G. —.

Buza ára e héten emelkedett.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	78	22.50 — 23.—
"	79	22.65 — 23.15
"	80	22.85 — 23.15
Pestvidéki	78	22.30 — 22.80
"	79	22.45 — 22.95
"	80	22.75 — 23.35
Bánsági	78	22.40 — 22.90
"	79	22.55 — 23.05
"	80	22.75 — 22.35
Bácskai	78	22.30 — 23.05
"	79	22.45 — 23.35
"	80	22.65 — 22.90
Féjérmegyei	76	—
"	77	21.10 — 22.60
Rozs I. rendű	18.70	— 18.85
" középrend.	18.55	— 18.65
Árpa takarm. I.	15.70	— 15.80
" II.	15.35	— 15.60
Köles	—	—
Zab I. rendű	16.40	— 16.60
" II.	16.—	— 16.30
Tengeri (belföldi)	16.15	— 16.30

Káposztarepeze uj 32.50 korona Burgonya sárga 4.60-6.— korona, rózsza uj 5-6.20 k. száz métermázsanakint. Hagyma ötven kilós zsákokban — Réti széna 7.80-8.60 muhar 8.20-9.80; zsupszalma 6.40-6.60 alom 5.— korona métermázsa.

Disznózsír 100 kg. 1.38 K., szalonna 1.20 és 1.27 korona közt. Háj 1.36-1.44 a kilója; füstölthús 1.40-1.60 korona; hazai sonka 1.80-2.10 korona. Teavaj 2.80-3.10 korona; főzővaj 1.20-2.20 korona. Tehentúró kilója 18-28 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 76-80 korona.

Minek szenvedjen Ön,

ha a WEIDHAAS-féle gyógymód által

ASZTMA

HÖRGHURUT, TUDÓBAJ, TUDÓVÉRZÉS, GYOMORBAJÁT megszüntetheti?

Ez a gyógymód ezreknek szerzett enyhülést és végül teljes gyógyulást. Kik állapotuk javulásában már nem bíztak és kiket az orvosok feladtak; ugyanaz a gyógymód ez, melyvel Patai Mór ur Budapesten, Nyirfalvy Piroška urhölgy Budapesten, Fekete Zsigmond ur Budapesten, Szkalicza József ur Kis-Mácsédon, Erasmus Borbála urhölgy Grabácson stb. sok évi szenvedésüktől megszabadultak.

Titkos szerekhez semmi köze, sőt ellenkezőleg, a hogy ma mutatják be a betegnek, a természetes gyógymód terén elsőrangú tekintélyek tanulmányának és azoknak a tapasztalatoknak eredménye, melyeket sok évi gyakorlat alatt

több mint 50,000 betegen,

kik hasonló bajokban szenvedtek, gyűjtöttünk.

Különösen kiemelendő az, hogy ámbár ez a gyógymód sokkal hatásosabb, mint bármiféle más kezelés, mégis rendkívül olcsó, úgy hogy, amiről a betegek jelentéseibe való betekintés útján bárki is meggyőződhetik, minden rendű és rangu egyének használhatják.

Kérje levele-úton a „Spiro spero“ (Mig lélegzel, remélj) füzetet, megtudhat belőle mindent és láthat benne számtalan hála- és elismerő-nyilatkozatot. Azonnal megküldi!

teljesen ingyen

a „SPIRO SPERO“ gyógyintézet
DRESDEN NIEDERLÖSSNITZ, Schulstr. 236 b -

Porszívó készülék cséplőgépre!

A port a gépből kiszívja és 30-40 méterre a levegőbe dobja, úgy, hogy az a cséplőtérről egészen eltűnik. A munkások por nélkül dolgozhatnak. Portól mentes lesz a szalma és pelyva is, tehát dupla erejű takarmányt ad. Bővebb leírást ingyen küld.

Harfmann Jakob mezőgazdasági gépgyára Uj-Verbászról.

Párisi vilákiállítás 1900 „GRAND PRIX.“

Kwizda-féle „Restitutionsfluid.“

Név, vignetta és csomagolás törv. védve.

Mosóvíz lovaknak.

Egy üveg ára 2 korona 80 fill.

Negyven éven felül használatban az udvari és verseny-istállóban erősítésre és helyreállításra nagy strapák után, inak merevsége esetén stb., képesíti a lovat a legkitünőbb szolgálatra trainingben.

Kwizda restitúciós fluidja csak ezen védjeggyel valódi. Főraktár:

Török József gyógyszer-tárában

Budapest, Király-utca 12. és Andrásy-ut 26. szám.

Kettős electromágneses kereszt

gyógyít és felüdit kezeség mellett.

Telefon 45-22.

R. B. 86967. sz.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén neuralgia, vértóulás sápkór, szédülés, a fülzuga, nagyothallás, a szívverés, szivgörcsök, asztmatikus rohamok, gyomorgörcsök és egyéb görcsök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, köszvény, ischiabajaiban, influenzában, s a velejároló hátfájásoknál, különösen idegbántalmaknál a velök járó álmatlanság bajaiban; a rendetlen vérkeringés bajaiban s még sok más oly bajban, a melynek a normális orvoskezelés szerint villamosáram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időrol-időre, de állandóan jótékony villamos áramot áradtat szét a testben s míg egy felöl szinte bámulatos sikerrel gyógyít; másfelől a legháladatosabb ovószert az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszéves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálásan emlékeznek meg találmányomról, mindenkor mindenki által megtekinthetők. Akit legkésőbb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja pénzét. Ahol már minden hasztalan, volt, kérem tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék 8 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 16 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék 6 korona. Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére

MÜLLER ALBERT
Budapest, V. 5., Vadász-utca 34.

Olcsó cseh ágytollak

5 kiló új fosztott 12 K; fehér, pehelykőnyű 18-24 K; hófehér fosztott 30-36 K; szállítás franko utánvétellel. Cseré és visszavevés a postadíj megterítésével történhetik.

SACHSEL BENEDEK, Lobes II Pilsen U.p. Csehország

GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK,

magánjáró lokomobílok, használtak, gyárilag javítottan, kedvező fizetési feltételekre szállít

SEIFRIED HUGÓ,
BUDAPEST,

Katona József-utca 7.

A valódi Kállai-féle „Glória”

benzin - motorok és motor-cséplők ::

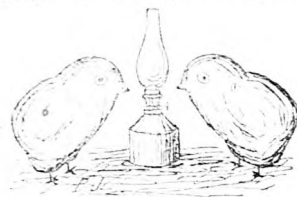

a legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részletteléssel mellett megbízható, jó és olcsó motort akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő czeztől ingyen képes árjegyzéket.

KÁLLAI MOTORTELEPE
Budapest, Nagymező-utca 43. sz.,
hol használt járgányos s gőzcséplőkészletek cserébe is vétetnek.

Gazdáknak kiválóan fontos!

Jövedelmüket a háromltenyésztes által tetemesen növelhetik.

E czezra legjobbak a Partmann-féle csibekeltő és nevelőpépek,

mert kezelésük egyszerű, hatásuk biztos, olcsók, tartósak. Árjegyzékkel és utasítással készséggel szolgál a feltaláló és készítő:

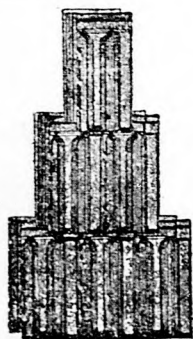
Partmann József
Budapest, VI. ker., Váci-ut 192.

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

A LEGJOBB

**ÓVAKODJUNK
ÉRTÉKTELEN
UTÁNZATOKTÓL!**

Hirdetéseinket az olvasók szives figyelmébe ajánljuk!

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztons.
átfedő-cserép 272. sz.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

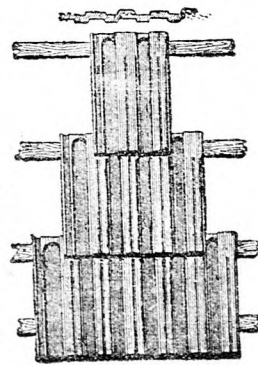
Alapítottatott 1864.

50 millió évi gyártás

Legelőkelőbb referenciák.

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő-cserepekből, vasoxyd természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szab. bizt. átfedő-cserepek.
Legolcsóbb, legszebb tetőzet. Képes árjegyzék és minták ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány
szab. biztonsági préselt
átfedő-cserép 253. szám.